

Verslag Studiedag 21 oktober 2024.

- Onderwerp:** Vorming Adviesraad Sociaal Domein Moerdijk
- Studiedagleider:** Petra van der Horst, Koepel Adviesraden Sociaal Domein.
- Aanwezigen:** Elian van Adrichem, Eric Bouwsma, Annie ten Cate, Margot van Eekhout, Gemma Molewijk, Jolanda Schreuders, Gerrit de Vos.
- Datum:** 21 oktober 2024
- Locatie:** de Borgh, Zevenbergen.

Opening:

Aan het begin van de studiedag wordt begonnen met een wederzijds voorstelronde , waarbij ieder aan kon geven welke vragen er momenteel zijn over de vorming van een Adviesraad Sociaal Domein (ASD) in de gemeente Moerdijk.

Bedoeling ASD:

Op de vraag: Wat zien wij als bedoeling van de brede adviesraad worden diverse antwoorden gegeven:

- Belangenbehartiging van cliënten en inwoners van de gemeente;
- Afstemming van beleid tussen gemeenten en cliënten;
- Het is geregeld in diverse wetten, dus een wettelijke taak;
- Betrokkenheid bij de vorming van het beleid;
- Voorkomen van schotten tussen de diverse beleidsterreinen.

Belangrijk: Denk bij de vorming van een Adviesraad Sociaal Domein goed aan over de vraag waarvoor de ASD er is en leg dat vast in een document (Missiedocument).

Wettelijke Basis:

Er zijn veel wetten die geheel of gedeeltelijk onder de term “Sociaal Domein” zijn te rekenen. Bij een vijftal wetten is wettelijk geregeld dat er sprake moet zijn van cliënten-inwonerparticipatie.

- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo);
- Participatiewet
- Jeugdwet
- Wet Sociale Werkvoorziening
- VN verdrag Handicap.

Een ASD is in de meeste gevallen gebaseerd op de drie eerst genoemde wetten. Deze wetten verplichten gemeenten om inwoners, cliënten of hun vertegenwoordigers

- Vroegtijdig betrekken bij beleid;
- Gevraagd of ongevraagd advies te geven over beleidsvoorstellen en verordeningen;
- Periodiek met hen te overleggen;
- De nodige informatie te verstrekken;
- Ondersteuning te geven om hun rol effectief te kunnen vervullen.

De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) wordt regionaal ingevuld door het Werkvoorzieningsschap (WVS), wat een samenwerkingsverband is van de D-9 gemeenten. (opm. Op website geen info te vinden van cliëntenraad o.i.d.).

Het VN verdrag Handicap ook onder de ASD te brengen is een strategische keuze. Hierbij moet bedacht worden dat de gevolgen van dit verdrag vaak onder diverse afdelingen van de gemeente vallen en niet alleen onder het sociaal domein. (o.a. fysieke delen). Het is een breed pallet.

In veel gevallen zijn mensen wel bereid om deel te nemen in een platform dat zich bezig houdt met het VN verdrag Handicap, maar die een ASD te breed vinden.

Overwegen om VN verdrag Handicap buiten het pakket van de ASD houden.

In takenpakket zit ook de Participatiewet, die ook gaat over Werk en Inkomen. De gemeente Moerdijk neemt voor dit beleidsonderdeel deel aan het Werkplein Hart van West-Brabant (Etten-Leur) (in D-6 verband). Het lijkt erop dat het Werkplein ook verantwoordelijk is voor uitkeringen (bijstandsuitkeringen, toeslagen, etc.). Deze heeft een eigen cliëntenraad, waar momenteel de gemeentelijke adviesraden wordt vertegenwoordigd door de Voedselbank Moerdijk.

Vastleggen wat wel en wat niet in het takenpakket van de ASD zit op het gebied van Werk en Inkomen. (nagaan of er meer cliëntenraden werkzaam zijn binnen het domein op regionaal gebied).

Rol, taak, positie Adviesraad Sociaal Domein.

- Een ASD wordt in de meeste gevallen ingesteld door het College van B&W, die ook de leden benoemd op voordracht van de ASD;

Het is ongebruikelijk dat een gemeente zich inhoudelijk bemoeit met de selectie van de leden van een ASD. Dit omdat een ASD onafhankelijk moet zijn van de gemeentelijke organisatie.

- Een ASD adviseert primair het College van B&W;
- Onafhankelijkheid van de ASD is belangrijk en wordt gezekerd doordat de gemeente geen invloed heeft op de advisering. Ook zitten de leden op persoonlijke titel en

adviseren zonder “last en ruggespraak”. → Er zitten dus geen leden namens een organisatie in de ASD. (mogen daar natuurlijk wel lid van zijn).

Voor de vergoedingen aan de leden wordt uitgegaan van de maximale belastingvrije vrijwilligersvergoeding. Vaak wordt dan uitgegaan van een bepaald percentage van deze vergoeding, waarbij soms alle leden hetzelfde krijgen. In andere gevallen krijgen DB leden meer. Maar hier zijn geen vaste regels voor.

De vergoeding van commissieleden volgens de Gemeentewet, wordt niet geadviseerd omdat dit belasting technisch minder gunstig is voor het adviesraad lid.

In de verordening moet een lijst worden opgenomen van onverenigbare (neven-) functies van de Adviesraadsleden. Hierbij valt te denken aan:

- Gemeenteraadsleden en Burgerleden van de gemeente;
- Beleidsmedewerkers van de gemeente of van gemeenten die deelnemen aan gemeenschappelijke regelingen, waar ook Moerdijk deel van uitmaakt;
- Directe familieleden van besluitvormers in de gemeente Moerdijk;
- Beleidsmedewerkers van organisaties die door de gemeente gecontracteerd (kunnen) worden;
- Oud wethouders en beleidsmedewerkers binnen een nog te bepalen periode na hun aftreden / ontslag;

Lijst van onverenigbare functies opnemen in de verordening in overleg met gemeente. Door ASD een integriteitscode vaststellen voor de leden van de ASD.

Advisering:

Er zijn een vijftal mogelijkheden waarop de adviesrol van de ASD ingevuld kan worden:

- Gevraagde adviezen;
- Meedenken aan de voorkant → reserveer dit voor onderwerpen waarover later een formeel advies over gevraagd gaat worden;
- Ongevraagde adviezen;
- Consultatie / sparringpartnerfunctie;
- Signaleringsfunctie ten aanzien van de uitvoering. → Dit zou een taak kunnen zijn van de werkgroepen, waarbij zij hun signalen in eerste instantie bespreken met de desbetreffende beleidsambtenaar. Waarbij eventueel een escalatieladder zou kunnen zijn: beleidsambtenaar → wethouder → ongevraagd advies. Hier dreigt een gevaar van reageren op individuele gevallen!

Aandachtspunt: Spreek af dat ongevraagde adviezen ook ter kennis gebracht worden van de Gemeenteraad.

Uitbreiding taken van de ASD.

Het ligt voor de hand dat begonnen wordt met de taken van de kernwetten (Wmo, Participatie en Jeugd) maar dat later andere taken kunnen worden toegevoegd. Noem dit in de verordening als mogelijkheid, zodat deze taken toegevoegd kunnen worden zonder langdurig proces via de Gemeenteraad.

Zeker als extra taken opnemen:

- Schuldhelpverlening;
- Verplicht leerlingenvervoer;
- Wet inburgering;

Mogelijkheid tot uitbreiding van de oorspronkelijke taken van de ASD opnemen in de verordening, daarbij aangeven om welke taken het op termijn zal gaan.

Organisatievorm

Er komen diverse organisatievormen voor bij ASD in het land.

- Adviescommissie van de gemeente, volgens de Gemeentewet. Dit is eigenlijk geen rechtsvorm maar een deel van de gemeente. Er is dan ook geen inschrijving bij de KvK nodig of inschrijving in het UBO register. Uitgaven van de ASD zijn mogelijk via een van te voren afgesproken begroting en toegekend budget. Betalingen zullen dan via de gemeente lopen.
- Stichting. Hierbij zou de huidige stichting omgebouwd kunnen worden. Er blijft dan inschrijving bij KvK nodig en inschrijving bij het UBO register. Vanwege allerlei anti frauderegelgeving worden er steeds meer eisen gesteld aan de Stichting en aan zijn bestuursleden (Let op: alle leden zijn bestuursleden van de Stichting). Kan wel over eigen financiën beschikken, maar heeft wel subsidie nodig om te bestaan.
- Vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid. Is een lichte vorm van een Stichting, maar behoeft geen inschrijvingen. Er zijn steeds minder banken die een dergelijke vorm een bankrekening geven.

In het land komen ASD'n voor die bestaan uit een overkoepelende raad met deelraden en ASD'n met werkgroepen die (deels) uit leden van de ASD bestaan. Hier moet een keuze uit gemaakt worden.

Wergroepen:

Naast de Adviesraad een aantal werkgroepen formeren met daarin 1 of 2 leden van de Adviesraad samen met enkele ervaringsdeskundigen die geen lid zijn van de ASD. Optimaal bestaat een werkgroep uit 3 of 4 personen. Daaromheen zou nog schil kunnen zijn met een aantal mensen die optreden als klankbordgroep / cliëntengroep. Hierbij kan de gemeente helpen om mensen te benaderen.

Indien mogelijk leden van de ASD niet deel laten nemen aan twee of meer vaste werkgroepen. Regelen of DB leden wel of niet deelnemen in werkgroepen.

Mogelijkheid tot het formeren van werkgroepen vastleggen in de verordening, waarbij de omgang met (vertrouwelijke) documenten wordt geregeld.

Overlegstructuren:

- Adviesraadvergaderingen: Hierin worden de concept adviezen van de werkgroepen besproken en bij akkoord bevinding vastgesteld en doorgezonden naar de gemeente. Daarnaast bespreken welke werkgroep nieuwe adviesaanvragen gaat behandelen evenals eventuele ongevraagde adviezen.
- Twee maal per jaar vergadert de ASD met de wethouder(s) over een belangrijk thema wat binnenkort gaat spelen.
- Twee maal per jaar vergadert het DB met de wethouder, de teamleider Sociaal Domein en de contactambtenaar over de feitelijke / procedurele gang van zaken tussen de gemeente en de ASD;
- Beleidsambtenaren kunnen in werkgroep vergaderingen of vergaderingen van de ASD toelichting geven op bepaalde ontwikkelingen op beleidsterreinen. Bij komende adviesaanvragen kunnen de beleidsambtenaren ook een toelichting geven op de komende aanvraag.

Procedure vastleggen waarin werkgroepen direct contact op kunnen nemen met een beleidsambtenaar bij lopende adviesaanvragen.

Functie contactambtenaar:

Om de ASD goed te laten functioneren, zeker in de contacten naar de gemeente, is het van essentieel belang dat de aangewezen contactambtenaar over voldoende mandaat beschikt binnen de gemeentelijke organisatie om zaken op te kunnen laten pakken door collega's.

Afspraken maken over het mandaat en doorzettingsmacht binnen de gemeentelijke organisatie.

Hoe verder?

In de huidige situatie zijn in Moerdijk geen andere adviesraden werkzaam. Er kan in dit geval alleen ervaring aanwezig zijn op het gebied van de Wmo. Daarom zou het volgende overgang scenario aan te bevelen zijn:

- Stap 1: Gemeente stelt “Nadere regels” vast waarop de huidige Stichting uitbreiding krijgt van taken en het mogelijk is om leden te werven voor de bijkomende taken;
- Stap 2: Min of meer gelijktijdig wordt een nieuw convenant opgesteld tussen de gemeente en de ASD, waarin een en ander formeel geregeld wordt.
- Stap 3: Na ongeveer twee jaar stelt de Gemeenteraad een verordening vast, die de ASD instelt.

In het geval van Moerdijk wordt een “Big Bang” niet voorgesteld.

Afspraak intern Wmo-adviesraad.

Afgesproken wordt dat de Wmo-adviesraad zich gaat voorbereiden op de discussie met de gemeente over dit onderwerp. Omdat aangekondigd is dat de gemeente met een eerste memo / schets wil komen in de vergadering van eind november, wordt besloten om ons standpunt te formuleren in een extra vergadering. Deze zal plaats moeten vinden vóór de vergadering van de Wmo-adviesraad van november. De secretaris zal een datumprikker rondsturen.

Gesproken zal gaan worden aan de hand van sheet 53 en 54/56 van de PP presentatie “Proces om te komen tot een Adviesraad Sociaal Domein”. De secretaris zal hiervoor een voorzetje rondsturen.

Sluiting

De voorzitter sluit de Studiedag om ca 20.00 uur, nadat hij de gespreksleider Petra van der Horst heeft bedankt voor de inspirerende dag, waar wij zeker mee verder kunnen om te komen tot een Adviesraad Sociaal Domein.

Petra geeft aan, dat als er vragen zijn wij altijd contact met haar kunnen opnemen.